

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Веселин Христов Дафов

за дисертацията на Едмънд М. Чарли

редовен докторант в Катедра „Философия“ на Философския факултет в Софийски университет „Свети Климент Охридски“

на тема:

„ФИЛОСОФСКОТО РАЗБИРАНЕ НА ПСИХИАТРИЧНИТЕ РАЗСТРОЙСТВА В СВЕТЛИНАТА НА ХЕРМЕНЕВТИКАТА НА ХАНС-ГЕОРГ ГАДАМЕР ЗА ПСИХИЧНОТО ЗДРАВЕ“

за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по философия

Представеният за защита дисертационен труд на Едмънд Чарли е в обем от 210 стр. (включително с Библиографията) и се състои от Въведение, три глави: 1/ Идеята за психичното здраве според херменевтиката на Гадамер, 2/ Анализ на психичното здраве с използване на философски принципи, 3/ Ефективност на гадамеровото херменевтично понятие за психично здраве (в представения на български език Автореферат е преведено, според мен двузначно, като: „Ефективността на идеята за психичното здраве според херменевтиката на Гадамер“); Заключение, Списък с публикации и Библиография.

Представената работа е впечатляващ опит за разкриване възможностите на философията изобщо, и в частност на херменевтичния метод на Гадамер, за повлияване на нагласите и методите за оказване на професионална помощ на хората страдащи от психични заболявания и разстройства.

Накратко, както подобава на едно становище, нека дам някои от водещите преценки за представената дисертация, която само по себе си е с отлично формулирана тема с философски характер. Целите (objectives), които се поставят в работата също могат да бъдат признати за достатъчно добри.

Тъй като познавам текста от неговото представяне за вътрешна защита пред катедра „Логика, Етика, Естетика“ си позволявам да отбележа някои критични момента (макар и да признавам, че много от отправените критики и забележки за взети предвид, което само

по себе си говори добре за академичния интегритет на автора), по които има още работа от философска гледна точка.

Например: макар и да е обяснена разликата в термините "клиент" и "пациент" и да е добавено е основанието за използването на тези термини, все пак въпросната разлика се нуждае от философско осмисляне. Същото се отнася и до разликата в термините "болест", "дисфункция", „разстройство“, „увреждания“ и "заболяване" (ill, disorder, impairments) . Макар и да е посочената причината за използването на тези термини, философската (бих казал – онтологичната) разлика остава неизяснена.

Като добър момент мога да отбележа обяснената разлика в термините "здраве" и "благополучие", което се явява, може би, водещия вход на философското и изобщо хуманитаристиката в темите, родеещи се с медицината.

Като много силни и плодотворни намирам тези моменти от дисертацията, в които: 1/ се посочват конкретни примери за различни подходи и решения относно психичните разстройства; 2/ дадени са примери на разстройства и тяхното влияние; 3/ дадени са примери за нови подходи за намиране на по-добър контрол и лечение на тези заболявания и примери за намиране на по-добро решение за овладяване на психозите. 4/ разкрива се ролята на диалога (централна идея за консултативните практики, но и за херменевтиката на Гадамер) и концептуалния дебат за осигуряване на благополучие и психично здраве.

Работата продължава да се нуждае от доизясняване на термините и употребите на Mind, consciousness, soul, в контекста на дисертацията.

Относно формулираните приноси на дисертацията, приемам за коректно посочени Първи, Втори, Трети и Пети. Относно Четвърти: макар и да признавам, че посоченото там е извършено в дисертацията – а именно „...набляга на стойността на етичните въпроси в психиатричната практика и научните изследвания. Призовавам за по-подробно разглеждане на етичните последици от различните подходи за лечение.“ - все пак отхвърлям това като принос на самата дисертация, доколкото това е вече постигано и посочвано многократно в литературата по въпроса.

В заключение считам представения дисертационен труд за интересен и значим опит да се осмисли ролята на философския диалог и философското осмисляне на тези толкова значими и важни теми от психологията и психиатрията. Налице са конкретни иновативни предложения и академични намерения, свързани с темата на дисертацията, които придават плътност на казаното в дисертацията.

Оставам резервиран към начина на цитиране и ползване на класическа философска литература – например идеи на Хегел, Кант, Хайдегер, Понти, Гадамер и др. – през техни интерпретации. Това води до недоразумения, за каквото може да се вземе например и интерпретацията за „Концепцията на Хегел за чист разум“, която се нуждае от много по-силна аргументация.

Нагласата ми е да гласувам с „да“ присъждането на научна и образователна степен „доктор“ на колегата Едмънд Чарли, но все пак разчитам на защитата за изясняване на посочените от моменти си и изказани критични забележки.

София

11.06.2024 г.

проф. д-р Веселин Дафов